

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

Kuntalaiskuuleminen: Palveluverkko**Aika:** 25.9.2025 klo 17:00-19:10.**Paikka:** Karkkilasali**Paikalla:**

Sini Lilja, sivistysjohtaja

Juha Jokitalo, kaupunginjohtaja

Mirka Hellman, sihteeri

1. Kuulemistilaisuuden avaus

- Kaupunginjohtaja Juha Jokitalo avasi tilaisuuden esittäytymällä sivistysjohtaja Sini Liljan kanssa ja kertoi, että tilaisuus tallennetaan.
- Aluksi käydään viranhaltijoiden esitykset ja pohjustukset. Kysymyksille ja kommenteille pyritään jättämään aikaa noin 1h15min.
- Seuraavaksi esiteltiin kuulemistilaisuuden aikataulu. Sivistysjohtaja esitteli aikataulun tavoitteet ja missä järjestyksessä kommentteja ja kysymyksiä voi esittää, jotta saadaan selkeästi kirjattua mahdollisimman tarkasti.
- Kaupunginjohtaja kävi nopeasti läpi Karkkilan kaupungin pelisäännöt, joita noudatetaan tilaisuudessa. Lisäksi esiteltiin, että kuinka toimitaan, jos kohtaa epäasiallista käytöstä.
- Myös turvallisuusohje ja poistumistiet sekä kokoontumispaikka esimerkiksi tulipalon sattuessa käytiin läpi.

2. Kaupunginjohtajan esitys ja puheenvuoro / Taloustilanne ja toimintaympäristö

- Kaupunginjohtaja pohjusti esitystään puolisen vuotta sitten kirjoitetulla artikkelilla, jossa ei käsitelty suoranaisesti palveluverkkoa vaan yleiskuvaa, joka on tällä hetkellä ajankohtainen myös muissa kunnissa. ”Edessämme on merkittäviä alhaisesta syntyvyydestä johtuvia haasteita ja ne koskevat kaikkia suomalaisia, myös karkkilalaisia.”
- Kuntaliitto on ohjeistanut kuntia viimeksi tänään ja monessa muussa aiemmassa yhteydessä ns. älykkääseen sopeutumiseen, jonka keskeinen ydin on se, että lähtökohtaisesti ei, toisin kuin aiemmin, automaattisesti katsota siten, että edessä on vuosittainen kasvu, vaan että pyritään löytämään omista vahvuuksista sitä kasvua, koska tilanne on monilta osin koko maassa ja ihan lähiympäristössä hyvin saman kaltainen, kuin Karkkilassa.
- Seuraavien tunnuslukujen valosta katsottuna taivas näyttää tummalta; Kuntaliiton järjestämässä talouskatsauksessa todettiin, että elämme sellaisia aikoja, että tosiasioiden on kuitenkin katsottava silmiin ja siltä pohjalta luvut esitetään. Tämän aamun Kuntaliiton talouskatsauksessa todettiin yleiskuva kaikkien heidän käyttämien analyytikoiden ennusteiden mukaan (pois lukien Osuuspankki) kasvua on hyvin maltillisesti, jos lainkaan. Tämä näkyy kuntien elämässä ja Karkkilassa myös.

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

- Työttömyyden osalta voi todeta positiivisena seikkana sen, että viime vuoteen nähden viimeisin työllisyysluku oli parempi, kuin edellisen vuoden osalta.
- Kuntaliiton toimitusjohtaja Minna Karhunen, entinen Karkkilan kaupunginjohtaja, totesi talouskatsauksessa ”Suomella ei ole varaa nykyisiin palveluihin eikä rakenteisiin. Ratkaisut on löydettävä yhdessä!”
- Minna Karhunen on todennut myös viime viikon artikkelissa, että ”Lapsia on pian joissain kunnissa niin vähän, että viimeisistäkin koulusta sammuvat valot” eli koulujen määrä tulee vähenemään ja hiljattain julkaistussa Kuntatalousohjelmassa todetaan kuntatalouden tila, että se menee vaikeaksi. Sen saman edessä olemme myös Karkkilassa kasvokkain.
- Karkkilassa on tämän asian suhteen oltu hereillä ja vuonna 2021 on tehty raportti tasapainottamistoimenpiteistä. Tässä on ollut 101 erilaista toimenpidettä, mutta käytännön toteutus on jäänyt vaatimattomaksi. Tuolloin on arvioitu sopeuttamistarpeeksi 3,5-3,8 miljoonaa euroa.
- Raportin pohjalta kaupunki teetti palveluverkkoselvityksen. Kun lopulta selvitys valmistui 3/2024. Juuri ennen kuin kaupunginjohtaja aloitti 4/2024 ja sivistysjohtaja 8/2024. Palveluverkkoselvityksestä tuli koko joukko toimenpide suosituksia, jotka pystyttiin julkaisemaan vasta noin vuoden kuluttua valmistumisesta. Silloinen palveluverkkotyöryhmä linjasi näin, että palveluverkkoselvitystä ei vielä siinä vaiheessa julkaistu.
- Nykytilanteen tosiasiallinen tilanne on se, että meillä on menoja 1,5 miljoonaa liikaa suhteessa tuloihin. Muutamia kohtia nostettu dialle havainnoksi, jotka on hyvä tietää ja tiedostaa. 6,2 miljoonaa on tuottoja ja kuluja liki 29 miljoonaa. Tämä ns. käppi tulee kattaa verotuloilla ja valtionosuuksilla.
- Kunnallisvero nykyisellä 8,9%:lla on noin 15,4 miljoonaa euroa ja henkilöstökulut noin 16,5 miljoonaa euroa vuodessa, josta sivistystoimeen menee noin 80% palkkamenoista.
- Valtionosuuksia saamme tälle vuodelle noin 7,1 miljoonaa euroa ja se on sidoksissa lapsimäärään, eli 0-15 -vuotiaisiin. Tämä on tärkeä kohta, sillä kun ihminen täyttää 16-vuotta on hänen laskennallinen valtionosuus 64 euroa. Vielä 15-vuotiaana se on noin 12 500 euroa (laskennallinen osuus). Tämä lähtee sieltä 0-vuotiaasta aina 15 -vuotiaisiin ja siinä on erilaisia hintaryhmiä, mutta on hyvä ymmärtää, että juuri lapset ovat se mistä tulee valtionosuus suurimmassa määrin. Kun lapsimäärä vähenee, myös valtionosuus luonnollisesti vähenee.
- Rahoituskulut olivat aiemmin 1,5 miljoonaa, mutta nyt Ruduksen myötä ne nousevat noin 5,1 miljoonaan.
- Vuosikate keikahtaa miinukselle ja ylijäämä, joka oli keväällä vielä 5 miljoonaa on tämän Rudus päätöksen myötä alijäämäinen 6 miljoonaa euroa.

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

- Vuoden 2025 talousarvio tehtiin noin 850 000 euroa alijäämäisenä, mutta johtuen ajankuvasta, joka on tässä meidän ulkopuolella, eli verotuloista ja valtionosuuskehityksestä, on se nyt noin 1,5miljoonaa miinuksella.
- Tilastokeskuksen väestöennuste vuodelta 2024 7-15-vuotiaiden lasten osalta tai miten tilastokeskus näkee ennusteen Karkkilan osalta ja ympäristökunnissa. Havaittavissa on, että muutosprosentit ovat aikamoisia (-23%). Ei yksin Karkkilassa vaan myös naapurikunnissa, Vihti (-20%), Lohja (-20%), jotka on voimallisia paikkoja, kokevat tätä samaa.
- Kunnassa on sivistyksen lisäksi paljon muutakin tehtävää. Tulee pitää katuja yllä, vesijohtoverkkoja yllä, kaavoitusta, maankäyttöä jne. Tällä hetkellä pystytty investoimaan noin 3,5 miljoonalla vuodessa. Muuttuneesta tilanteesta johtuen taso voi tulevina vuosina olla korkeintaan 2,5 miljoonaa ja kaikki ylimenevä osuus, mukaan luettuna palveluverkkoon tehtävät muutokset, täytyy tehdä velkarahalla.
- Karkkilassa korjausvelka, tämän päivän järjestelmästä otettuna, tiestön ja vesijohtoverkon osalta on 45-50 miljoonaa. Tästä puuttuu kiinteistöjen osalta noin 6-10 miljoonaa euroa kiinteistöjen korjausvelkaa.
- Tämä on iso kuva taloudesta ja kaupunginjohtaja on maanantaina allekirjoittanut hakemuksen valtiovarainministeriöön saadaksemme harkinnan varaista valtionosuutta sen johdosta, että valtiovarainministeriön virkahenkilöt kehottivat Karkkilaa tekemään anomuksen, vaikka viime vuoden tilinpäätöksen osalta ei täytetä kriteereitä, mutta anomuksen saa jättää tämän vuoden ennakkotietojen perusteella, joka kertoo, että olemme alijäämäinen sen -6 miljoonaa.
- Harkinnanvaraisen valtionosuuden saaminen edellyttää talouden tasapainottamissuunnitelmaa. Kaupunginhallitus on hyväksynyt tämän periaatteen ja ensi maanantaina (29.9.2025) ensin kaupunginhallitus ja sitten kaupunginvaltuusto tasapainottamissuunnitelman luonnosta kokouksissaan.
- Selostusta tasapainottamissuunnitelmasta:
 - Alijäämä tulee kattaa vuoteen 2030 mennessä (-6miljoonaa)
 - Laki edellyttää tätä aikamäärettä
 - Suunnitelma on laadittu vuoteen 2030 asti, kun yleensä tehdään talousarvio vuosi (seuraava vuosi) ja kaksi suunnitelma vuotta
 - Suunnitelma on laadittu, jotta tiedämme mikä tämä taloudellinen tilanne on ja missä aika ikkunassa ja millä menetelmillä voimme saada talouden tasapainoon.
 - Pohjalla on aiemmin näytetty 1,5 miljoonaa alijäämää. Tämä oli syy, miksi aiemmin käynnistettiin yhteistoimintaneuvottelut, jotta kokonaisuutta päästiin sopeuttamaan kokonaisuutta. Tähän on tullut lisäksi tämä Rudus asia. Ruduksesta kerrotaan tarkemmin hieman myöhemmin.
 - Kuudelle vuodelle jaettuna saatiin näkymä, että missä olemme näiden taloutemme tosiasioiden kanssa

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

- Havaittavissa on, että henkilöstökulut ovat varsin iso ja sitä lähdetään yhtenä sopeuttamistoimenpiteenä sopeuttamaan hiljalleen vuoteen 2030 mennessä, jotta päästään tilanteeseen, että vuoteen 2030 ylijäämä olisi plussalla n. 88 000
- Tähän liittyy kuitenkin epävarmuuksia aika paljon, lyhyesti kerrottuna; on jätetty anomus harkinnan varaisista valtionosuuksista ja ne on laskettu suunnitelma kauteen mukaan ja pyrkimys on saada kahdelle vuodelle kaksi erillistä noin 1,6miljoonan euron avustusta =3,2 milj. Vihreää valoa on näytetty, että tämä voisi olla mahdollinen. Hakijoita on kuitenkin varsin paljon, yli 50 hakijaa nyt ja niistä 14 olivat alijäämäisiä ja jaossa on 10 miljoonaa. Myöhemmin nähdään miten tässä käy, mutta tämä on yksi seikka, joka sisältää epävarmuuden.
- Suunnitelmassa on vain noin 80 000€ plussa vuonna 2030, joten paljoo ei lukujen kärsi heilahtaa.
- Toteamuksena hyvä tuoda esille, että vielä viime viikolla vuoden 2030 ylijäämänä oli reilu miljoona euroa, mutta alku viikosta tuli valtionosuustarkennukset ja verotuloennusteet, jotka muuttivat tilanteen Karkkilan ja monen muun kunnan kannalta heikommaksi. Miljoona euroa lähti hyvin helposti pois.
- Nämä ovat sellaisia tekijöitä, jotka ovat tosi hankalia hallittavia. Jos katsotaan verotulokertymää ja kuten aiemmin mainittu ennusteiden mukaan kasvua ei ole juuri luvassa. Työllisyys on kuitenkin tällä hetkellä pysynyt viime vuoden tasolla tai jopa pikkusen parempana, mutta mekanismi on sellainen, että kun verotulot vähenevät, työttömyys lisääntyy. Josta seuraa se, että kun ihminen jää työttömäksi ja jos hänellä ei ole kolmeen kuukauteen työtä niin sen jälkeen kaupunki alkaa maksaa sakkomaksua. Eli peitto lyhenee ns. molemmista päistä. Kuntien kannalta tämä on uusi tilanne, sillä tämä on seurausta TE-uudistuksesta, joka on alkanut tämän vuoden alusta. Ennen tämä suhdannetilanne tuli kuntiin myöhemmin. Tämän yhtälön hallitseminen on vaikeaa. Monessa kunnassa verotulojen tippuessa on työllisyydenhoidon menot kasvaneet.
- Valtionosuudet ovat sidoksissa lapsimäärään. Samoin opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet. Yhtenä tuloeränä 7 miljoonaa on varsin iso, mutta kun siinä alkaa tapahtua muutoksia, sillä on merkitys Karkkilan talouteen.
- Viimeisinä, että mitä voimme tälle tilanteelle? Kuntaliiton suosittamaan lähestymistapaan älykkäästä sopeutumisesta, joka mainittiin jo aiemmin. Yhdessä pohtien ja yhdessä miettien, ratkaisuja etsien voimme päästä tässä tilanteeseen, että vältymme siltä, että meidän toimintaa rupeaa ohjaamaan jotkut muut tahot, kuin me itse. Kaupunginjohtaja sanoi tämän sen vuoksi, että meillä on aika lailla

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

jo se tilanne, kun kuntien taloutta vahditaan ministeriön puolesta. Siellä on nämä ns. kriisikunta kriteerit. Tilanne edessä on se, että jos joudumme verotuloja esimerkiksi merkittävästi korottamaan, täyttyy jälleen yksi kriisikunta kriteeri. Tässä laskelmassa on verojen korotusta tehty kahdelle viimeiselle vuodelle 8,9%:sta 9,1%:iin. Verojen korotus on tässä laskelmassa, mutta se riippuu mitä valtuusto päättää, että minkä suuruisena ja missä kohtaa. Laskelmassa se on kuitenkin tämä.

- Pyrkimyksellä, että yhdessä yritämme löytää ratkaisuja, voidaan päästä eteenpäin
- Kysyin tekoälyltä, että mikä voisi olla vinkki tähän tilanteeseen ja tekoäly piirteli kuvia ja muutamia ideoita (luonnonläheinen yhteisö, ratkaisukeskeisiä toimintamalleja, omaperäinen elämän tapa sekä sitkeä periksi antamattomuus) ja kaupunginjohtaja tuohon keskimmäiseen kohtaan uskoisin Karkkilassa, eli ratkaisukeskeisiä toimintamalleja ja nimenomaan omaperäisiä, että näillä me varmaan päästään eteenpäin.
- Tässä yleiskuva ja lopuksi kaupunginjohtaja kiitti yleisöä.

3. Sivistysjohtaja Sini Liljan esitys / Palveluverkkotyö ja kuultavat vaihtoehdot

- Seuraavaksi mennään palveluverkkotyöhön ja kuultaviin vaihtoehtoihin tarkemmin.
- Kuulemisten tarkoituksesta yleisesti, eli kun päätetään kaupungin palveluverkosta, kouluverkosta tai muista tällaisista asioista, lähtökohtaisesti siinä ei katsota olevan varsinaisia yksittäisiä asianosaisia, joten silloin vaikuttamismahdollisuudet tulee varata hallintolain mukaisesti, jos sillä ratkaisulla katsotaan olevan vaikutuksia laajasti ihmisten elin ympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, kuten palveluverkkoasioissa on.
- Yleisesti kunnissa voidaan lähteä siitä, että tällaiset kuulemiset järjestetään kirjallisesti, mutta on myös mahdollista järjestää suullisia kuulemisia, kuten tämäkin tilaisuus on. Tänäinkin mielipiteet kirjataan.
- Sivistysjohtaja ollut Karkkilassa töissä nyt noin vuoden ja kuukauden ja tuli sellaiseen tilanteeseen, missä oli jo palveluverkkotyöryhmä luonut 3 erilaista skenaariota, pitkälti samat diat, joita sivistysjohtaja katsoi työhaastattelussa, joskin erivärillä tehdyt huomiot on sivistysjohtajan myöhemmin lisäämät.
- Kolme erilaista mallia, että miten palveluverkko voitaisi järjestää.
 - Yhdessä mallissa oli kolmen alakoulun malli, niin että päiväkodit olisivat kouluilla ja högfors olisi vapaa-aikatoimen käytössä
 - Toisessa mallissa oli kahden alakoulun malli ja Tuorila päiväkotina. Käytännössä tehty niin, että kouluina olisi Nyhkälä ja Haukkamäki.

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

- Kolmannessa mallissa 1 koulu ja 2 päiväkotia. Nyhkälä ainoana alakouluna ja Haukkamäki sekä Tuorila päiväkoteina.
 - Tällaisilta pohjilta sivistysjohtaja on hommaan hypännyt.
- Prosessi eteni siten, että tästä alkoi tarkempi tarkastelu, joita dioissa näkyikin erilaisin huomioin, eli skenaarioita ei oltu pohdittu niinkään tilojen kannalta. Sitä työtä sivistysjohtaja teki ja helmi-maaliskuuhun mennessä oli muokkautuneet vaihtoehdot A, B ja C. Silloin pyydetty lupaa kuulemisiin näiden osalta, mutta kaupunginhallitus ei lupaa antanut. Silloin ensimmäisen kerran keskusteltiin kunnolla siitä, olisiko kaupunkilaisten syytä nähdä FCG:n tekemä versio ja nämä mitä siihen mennessä on valmisteltukin. Silloin saatiin lupa ja pidettiin ensimmäinen asukasilta palveluverkkotyön osalta.
- Herätti paljon keskustelua ymmärrettävistä syistä.
- Maalis-kesäkuun 2025 aikana tehtiin kysely kuntalaisille, henkilöstölle ja poliitikalle. Lisäksi kiinteistöistä pyydettiin vielä tarkempi selvitys FCG:ltä ja lisälaskelmia.
- Heinäkuussa sivistysjohtaja muokkasi kaikista ideoista vielä neljä erilaista mallia. Tässä vaiheessa yleensä tulee suurin kysymys, eli kuka, mitä ja miksi rajasi ne vaihtoehdot mistä tänäänkin kuullaan. → Käytännössä siinä vaiheessa, kun menttiin elokuuta töihin paluun jälkeen eteenpäin, meidän talouspuolelta tuli selkeä tieto tästä vuotuisesta 1,5 miljoonan miinuksesta ja lisäksi kävi ilmi, että millä tavoin tämä Rudus asia tulee kirjata ja että meidän tulee vuoteen 2030 mennessä kattaa nämä miinukset. Tämä vaikutti merkittävällä tavalla myös palveluverkon suunnitteluun näiltä osin. Eli niitä rajattiin sen perusteella, että miten taloustilanteen osalta nähtiin, erityisesti henkilöstökulujen osalta. Oli suuri vaikutus vaihtoehtojen rajaamiseen.
- Varhaiskasvatus:
 - Tarkastellessa hieman tunnuslukuja tulevaisuudesta, tilastokeskuksen väestöennusteen perusteella näyttäisi siltä, että tällä hetkellä on kahdeksan ryhmää alle esiopetusikäisiä varhaiskasvatusikäisiä, mutta ennusteen mukaan ryhmiä on vuonna 2030 enää 5-6 ryhmää.
 - Eli varhaiskasvatusikäiset lapset vähenevät. Viime aikojen tiedot ovat kuitenkin huolestuttavia, että viime vuoden 36 syntynyttä, niin näillä tiedoilla sama määrä ei tänä vuonna tule toteutumaan.
- Oppilaat:
 - Koulujen oppilasmäärän kehitys diaan on laitettu meidän tämänhetkiset tilastot niistä oppilaista, jotka nykyään on meillä koulussa ja eri ikäluokat myös tulevista.
 - Taulukoihin merkitty, että kuinka monta ohjautuu osoitteen perusteella lähimpään kouluunsa.

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

- Haukkamäen osalta kohtalaisen tasaisena pysyy oppilasmäärä, tällä hetkellä 88, mutta vuonna 2030 sen ennustetaan olevan noin 79.
- Nyhkälässä sen sijaan lasten määrä vähenee melko merkittävästi, 330 lapsesta reiluun kahteen sataan.
- Tuorilan ennusteessa vähentymistä myös, eli tällä hetkellä noin 58, mutta vuoteen 2030 mennessä noin 40 osoitteen perusteella.
- Myös yläkoulussa ennuste näkyy laskevasti, tulee tietysti pikkaisen perässä, mutta tulee kuitenkin.
- Nyhkälän oppilasmäärän kehitys vuodesta 2016-2025 verrattuna ennusteeseen 2025-2032, jossa nykyiset oppilaat ja syntyneet. Lähitulevaisuuden osalta yksi huomio on se, että ensi vuonna Karkkilassa on 432 1.-6.luokkalaista, eli hieman vähemmän, mitä pelkästään Nyhkälän koulussa oli vuonna 2019.
- Huomioitavaa on se, että tuo 432 muuttuu nopeasti huomattavasti pienemmäksi luvuksi ja vuonna 2028 ollaan jo viimevuoden luvuissa.
- Lasten määrän lasku on merkittävä.

Nykytila:

- Varhaiskasvatus ja esiopetus
 - Varhaiskasvatuksessa on kolme kunnallista päiväkotia, Haukkamäki, Högfors ja Toivikkeen päiväkodit ja perhepäivähoito. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on noin 131 lasta, alle esikouluikäisiä.
 - Sitten on kolme yksityistä päiväkotia, Karkki, Pupula ja Vilperi, joissa noin 60 lasta ja lisäksi yksityinen perhepäivähoito, jonka määrä hieman vaihtelee, mutta jossa noin 7 lasta.
 - Esiopetusta järjestetään kolmessa yksikössä, eli Haukkamäen koulun yhteydessä, jossa 14 lasta, Nyhkälän koulun yhteydessä, jossa 34 lasta ja Tuorilan koulun yhteydessä, jossa 6 lasta.
- Alakoulut:
 - Alakouluja on 3 ja yhteensä 476 lasta. Haukkamäessä n. 88, Nyhkälässä n. 330 ja Tuorilassa n. 58 lasta
- Yläkoulu, lukio ja vapaa-ajanpalvelut:
 - Yläkoulussa noin 321 oppilasta
 - Lukiossa noin 176 oppilasta
 - Luvut ovat historiallisesti aika korkeat tällä hetkellä
 - On nuorten työpaja, joka toimii Componentan vuokratiloissa. Siellä on mainospaja ja ns. yleispaja, joka keskittyy pitkälti kiinteistöhuollon asioihin.
 - Nuorisotila väliaikaisissa vuokratiloissa

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

- Työväenopisto, joka on fyysisesti vähentänyt toimintaansa opistotalolla sisäilmä ongelmien takia, mutta kurseja on sitten yhteiskoululla, nyhkälässä ja muualla kaupungin tiloissa

Vaihtoehto 1 ja 2

- Tässä kohtaa hyvä huomata se, että varhaiskasvatus ja opetus on identtiset toistensa kanssa näiltä osin, mutta vapaa-ajanpalveluiden ja taiteen perusopetuksen tiloissa on eroja.
- Vaihtoehto 1
 - Esitetään, että varhaiskasvatuksen osalta Haukkamäen koulusta tehdään päiväkotia, jossa toiminta alkaisi syksyllä 2027
 - Toivikkeen ja Högforsin päiväkodista luovuttaisi
 - Esiopetus järjestettäisi Nyhkälän koulussa syksystä 2026 alkaen.
 - Alakouluihin ajatellaan, että Nyhkälän koulu osoitettaisiin lähikouluksi kaikille 1.-6. luokkalaisille syksystä 2026 alkaen. Myös kuten tähänkin asti, Nyhkälässä toimisi erityisopetus ja vaikeimmin kehitysvammaisten opetus.
 - Haukkamäen ja Tuorilan koulut lopettaisivat toimintansa koulu käytössä.
 - Yläkoulu ja lukio jatkaisivat nykyisissä tiloissaan
 - Vapaa-aikapalveluiden osalta nuorisotila oli ajateltu tässä mallissa Nyhkälän koululle nykyisiin kuvataidekoulun tiloihin.
 - Tuorilan koululle taiteenperusopetus, osa työväenopiston toiminnasta, ajatellen kuitenkin, että osa edelleen kouluilla ja kaupungin muissa tiloissa jatko olisi ihan yhtä mahdollista, kun nytkin. Ja Tuorilaan oli ajateltu myös nuorten työpaja
 - Tanssiopisto Vinhan osalta tarkastelussa on, että onko mahdollista tilojen puolesta pysyä Nyhkälässä vai olisiko se Tuorila vaihtoehto. Vaatii lisätarkastelua.
- Vaihtoehto 2.
 - Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja koulujen osalta malli on täysin sama
 - Tässä entistä tiukemmin painotetaan näihin lakisääteisiin palveluihin. Eli vapaa-aikapalveluiden osalta esimerkiksi taiteenperusopetus, työväenopiston toiminta, nuorten työpaja ja nuorisotila pyritään löytämään tila näistä jäljelle jäävistä rakennuksista, niin että niiden toiminta tietysti laitettaisiin vastaamaan tilaresurssia ja sitä kautta toimintaan myös vaikuttaa.
 - Huomioitava myös se, että tässä mallissa Tuorilan koulurakennuksesta luovutaan kokonaan kaupungin käytössä. Vaikuttaa reilustikin esimerkiksi liikuntasalien määrään.
- Ajatus oli se, että käydään läpi vaihtoehtoja, keskustellaan ensin Nykytilan hyvistä puolista ja sitten parannettavista puolista.

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

- Siirrytään vaihtoehtoon 1 ja 2 niin, että käydään ensin varhaiskasvatusta, esiopetusta ja koulua, niitä mahdollisia positiivisia puolia tai parannettavia. Sitten siirrytään vaihtoehtoon 2 käsittelemään enemmän vapaa-ajan palveluiden osiota. Loppuun on tarkoitus jättää aikaa puoli tuntia aikaa avoimille kysymyksille ja kommenteille.

4. Palveluverkko nykytila

- Positiivisia huomioita nykytilasta:
 - Ymmärsinkö nyt ihan oikein, että Haukkamäen ja Tuorilan tilanne ei juurikaan muutu näiden vuosien varrella, mutta Nyhkälän koulun oppilasmäärä romahtaa?
 - Sivistysjohtaja: Haukkamäen pysyy kohtalaisen samanlaisena, Nyhkälässä merkittävästi vähenee ja Tuorilassa vähenee suhteellisesti aika reilusti.
 - Ihan väkisin joutuu kysymään, että minkä takia koko kouluverkko pannaan uusiksi, jos yhdessä koulussa tapahtuu tämä valtava pudotus? Eikö silloin voida miettiä sen koulun tilojen järjestelyä järkevämällä tavalla? Ei muuta.
 - Sivistysjohtaja: Kiitos. Näitä erimalleja on tosiaan pohdittu ja pitkälti siinä on kyse siitä henkilöstöön kohdistuvista kustannuksista. Mutta jotta me saadaan kirjattua nämä sillä tavalla oikeiden otsikoiden alle, niin toivoisin sellaisia positiivisia huomioita nykytilasta, ehkä sitäkin kautta, että minkälaisia asioita ei toivoisi muuttavan, niin silloin se ehkä helpottaa myös senkin tuottamista. Mutta lopuksi me tullaan myös niihin avoimiin kysymyksiin, niin silloin voi niitä esittää laajasti. Nyt on mahdollisuus kirjauttaa niitä omia positiivisia ajatuksia
 - Haluaisin sanoa näistä kouluista sillä tavalla, että ensinnäkin kuten me kuultiin siellä Haukkamäen koulussa, kun eräs sitä koulun historiaa esitteli, niin se on hyvin vanha koulu, ollut parisataa vuotta toiminnassa melkein ja toimii erittäin hyvin, siellä on mielestäni aikalailla ideaali tilanne tällä hetkellä, et siellä on päiväkotia, esikasvatus ja alakoulu, jolloin se tarkoittaa esimerkiksi sitä, että lapset jotka tulee, kun ne jo ennen koulua pystyy tutustumaan niihin koulun tiloihin ja sillä tavalla se siirtyä sieltä päiväkodista, esikouluun ja edelleen kouluun sujuu mahdollisimman hyvin sekä lasten vanhempien, että henkilökunnan kannalta. Ja sitten semmoinen tilanne, siinä on paljon lapsia ympärillä niin kuin näky niistä tilastoista, että siellä ei esimerkiksi lapsimäärä tule edes vähenemään, niin lapset asuvat siinä lähellä, jolloin lapset pystyy itse menemään sinne koululle, kulkee jopa osa niin kuin esikoululaiset jo pystyy ja sitten kaikki

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

ne alakoululaiset polkupyörillä tai kävellen tai näin. Toki osa vanhemmista kuljettaa lapsiaan, mutta että se on mahdollista suurimmalle osalle lapsia. Ja sitten Tuorilassa tietenkin, joka on myös semmoinen paikallinen koulu, siellä on sama tilanne ja Nyhkälässä, sitten tulee Nyhkälään tietenkin paljon isommalta alueelta oppilaita, et siellä ei ole ihan tämä sama tilanne, mutta, että on näitä paikallisia kouluja tai varhaiskasvatustiloja, niin se on ihan hirveen tärkeä, et ne on lähellä. Myös varhaiskasvatuksen kannalta se on, sanotaan esimerkiksi toivike, niin siellä mitä minä olen kuullut, niin asuu kuitenkin suhteellisen paljon myös esimerkiksi maahanmuuttajataustaisia ihmisiä ja heillä ei kaikilla ole tietenkään mahdollisuutta niin kuin ei muillakaan, niin kuljettaa lapsia autolla pitkälle. Olisi hirveen tärkeätä et heillä on se varhaiskasvatus ja esikoulu siinä lähellä, jotta nämä lapset saisivat sen kielitaidon ja kaiken tarvitsemansa tuen sitten et siinä lähivarhaiskasvatus paikoissa niin kuin tulevaa elämäänsä varten ja minä en halua viedä kaikkien aikaa, mutta tässä oli tämmöiset nämä.

- Käyn itse töissä Helsingissä, aiemmin asunut Nummelassa, syntynyt Karkkilassa, mutta muuttanut Nummelaan ja silloin kun minä sain minun ensimmäisen lapsen, niin me tehtiin päätös, että me muutetaan tänne Karkkilaan. Ja me muutamme tänne nimenomaan näiden ihanien päiväkotien, ihanien pienten koulujen takia. Ja sen takia me ollaan täällä myös edelleen, eli 11-vuotta ollut sen takia, että lapset saa käydä näissä kouluissa, näissä päiväkodeissa. Se on hyvä asia tällä hetkellä.
- Me on teetetty tämmöinen nettikysely noiden kyläkoulujen vetovoimasta, koska sitä ei ole oikeastaan millään tavalla huomioitu näissä laskelmissa ja minun mielestäni nykytilanteessa on nimenomaan hyvää se, että me houkuttelemme tänne jatkuvasti uusia lapsiperheitä. Me on saatu yli viideltäkymmeneltä perheeltä vastaus, että he on muuttanut tänne kyläkoulujen takia tai ovat vastanneet, että varmasti tai luultavasti eivät olisi muuttaneet tänne ilman kyläkouluja ja näissä perheissä on yhteensä 133 lasta, mikä vastaa valtionosuudet ja aikuisten tuomat verotulot huomioiden, niin reilusti yli puolta miljoonaa euroa vuodessa, huomioiden teidän huomautuksenne eiliseltä Tuorilasta, että tästä valtionosuudesta saadaan ehkä 25-30% rahana. Joten minun mielestä olisi tosi tärkeä säilyttää nämä kyläkoulut sen takia, että meillä säilyisi tämä vetovoima, eikä että se ennuste lähtee toteuttamaan itse itseään.
- Minä jatkan näihin meidän kyselymme tuloksiin hieman ja tosiaan tänään aamulla oli 82 vastannut tähän meidän kyselyyn ja kiitos, siellä oli ihan hirtittävän paljon hyviä ja tärkeitä kommentteja. Tosiaan yli 80% meille vastanneista oli sanonut, että tärkein syy tänne muuttoon oli kyläkoulu,

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

sitten turvallisuus ja asuinalueen viihtyvyys. Sen lisäksi, että kyläkoulut vaikuttavat perheiden arkeen, ajateltiin myös, että niillä on tärkeä merkittävä tekijä kyläyhteisön ja asuinalueen arvossa. Ja näistä kaikista oltiin hyvin huolissaan, et jos kyläkouluista luovutaan, niin mitä näille sitten tapahtuu. Tosiaan puolet harkitsi muuttoa pois, jos kyläkoulut lakkautetaan ja yli puolet olisi jättänyt muuttamatta Karkkilaan, jos kyläkouluja ei olisi ollut olemassa ja tämän allekirjoitan ihan täysin. Neljä vuotta sitten meidän perheemme muutti Espoosta, ei oltaisi harkittu tänne muuttoa.

- Ekaluokkalainen on tällä hetkellä Tuorilan koulussa. Halusin kertoa vaan tämmöisen tapauksen, me ollaan kanssa tuolta pohjoisesta, varmaan kuuluu tästä hassusta murteesta, mutta ollaan pohjoisesta alun perin meidän perhe tullut töiden perässä Etelä-Suomeen ja ekaluokkalainen syntyi Helsingissä. Oulunkylässä asuttiin pienen lapsen kanssa siinä jonkun aikaa, kunnes sitten huomattiin, että pitää päästä ihmisten ilmoille. Ja aikamme Lohja, Vihti, Karkkila lähiseutuja tässä tutkittiin ja löydettiin sitten Tuorila, mistä näytti ihan loistavalta tulevaisuus sikäli, että suora pyörätie/kävelytie yhteys lähikoululle 800m ja nyt on päästy siitä nauttimaan tänä syksynä sitten. Uskaltaa ekaluokkalaisten päästää sinne itse kävelemään. Mutta joo, toivottavasti jatkuu tämä nykytila, joka on aivan loistava. Muuta en osaa sanoa, kun että vähän jännittää jos joutuu ekaluokkalaisten, tai siis toka luokkalaisten sitten passittamaan tuonne Nyhkälän koululle, kun sinne ei ole edes koko matkalla suoja- taikka siis kävelytietä, pyörätietä, osan matkasta Tuorilantietä on ihan autotietä. Mutta joo, sellaisia terkkuja, kiitos!
- Olen muuttanut aikoinaan Karkkilaan sen takia, kun täällä on jotenkin ihmisläheistä tämä homma ja tehtiin raudasta jotakin. Nyt me on menetetty se raudasta teko homma. Ja nyt meillä on nämä ongelmat edessä. Kyläkoulut lakkautetaan, mikä on vetovoimainen asia ollut Karkkilalle. Ja jos me sitä taakkaa vedetään vielä eteenpäin, mennään noihin isoihin yksiköihin, ei oppilas kerkeä kaikkea kysyä opettajalta. Mikä oli kyläkoululle plussaa. Ja nyt kun Karkkilan suunta on mennyt siihen, että eläkeläiset rupeavat olemaan ensimmäisen porukka, joka kolmannella sektorilla täällä toimii kunnolla ja meillä on kysymys sitten opistosta. Mitä se tuo meille? Sama on työttömillekin, opisto palvelukohde. Jos me koulut hajotetaan kunnolla, porukat muuttavat muualle, mitä tänne jää? Ei ne ole eläkeläiset, ne lähtee ensimmäisenä karkuun.
- Itse olen Tuorilan koulun kasvatti ja näiden paljon parjattujen yhdysluokkien kasvatti, jotka olivat minun mielestä oikein loistava asia, mutta nyt haluan olla Nyhkälän puolesta puhujana tässä myös, että minun

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

omat lapset on siellä ja tällä hetkellä on hyvää se, että siellä on vielä siedettävät luokkakoot ja eskarilaisen ryhmästä saan kuulla jatkuvasti sitä, että on kyllä tosi iso ryhmä ja äänekäs ryhmä nyt jo ja olen huolissaan, jos Nyhkälässäkin kasvaa vielä nuo ryhmät tästä, että minä haluaisin säilyttää myös sen Nyhkälän tällaisena tarpeeksi kyläkoulumaisena Karkkilassa. Ja sitten haluan vielä tuoda sen esiin, että tällä hetkellä on hyvää Karkkilassa myös nämä taidekoulut ja taide kasvatus ja urheilukasvatus. Ja musta tuntuu, että tällä ratkaisuilla, mitä tässä nyt ehdotetaan, niin yritetään myös niitä huonontaa, mikä on sitten yksi mikä on Karkkilassa vetovoimaa lisäävä asia.

- Aikaisemmin, kun sanoin noista kouluista, niin minun täytyy sanoa myös vähän työväenopistosta, koska meillä on, siis työväenopistohan Karkkilan suurin oppilaitos ja se on Karkkilassa erittäin iso ja suosittu ja siellä on meillä hyvin monipuolinen tarjonta ja se on yks semmoinen asia joka on kaikenikäisille karkkilalaisille tärkeä, mutta nimenomaan justiin esimerkiksi eläkeläisille, niin kun ihan elin tärkeä ja se että nyt opisto toimii keskustassa ja siellä on hyvin monipuolinen tarjonta kuten esimerkiksi kudontaa, kivenhiontaa. Kivenhionta ovat jo siellä högforsin koululla mihin aikaisemmin oli tarkoitus niin, että koko opiston toiminnot siirtyvät, sitten on myös kudonta, on asioita, jotka ei periaatteessa voi toimia näissä nykyisissä koulurakennuksissa. Ja sitten semmoinen, se mikä on hyvin tärkeätä on, että ne on saavutettavia ja ne on keskustassa, tällaiset palvelut kuten esimerkiksi opisto ja se on tosiaankin, että vaikka se ei ole samalla tavalla lakisääteinen, kun koulurakennukset, niin meillä on aika paljon, kaikenikäisiä, mutta etenkin juuri eläkeläisiä kelle se on ihan elin tärkeää ja sen lisäksi se myöskin ennalta ehkäisee kaiken näköisiä ongelmia ylläpitäen hyvinvointia ja sitten ennaltaehkäisten monenlaisia näitä yksinäisyyttä ja kaiken näköistä mitä se eläkeläisikä mukanaan tuo.
- Negatiivisia:
 - Se tulee, että varmasti on kehitettävää ja varmasti on parannettavaa, mutta tehdään se kehitys niin, ettei me tuhota sitä hyvää, mikä meillä täällä on. Me voimme suunnitella niitten rakennusten toimintojen käyttöä varmasti muullakin lailla, kun näillä vaihtoehdoilla 1 ja 2.

5. Palveluverkko vaihtoehto 1

- Positiivisista:
 - Viimeiseen vaihtoehtoon verraten ainakin tässä säilyy niitä liikuntatiloja enemmän ja se on minusta hirmu tärkeää Karkkilassa, kun meillä ei ole jäähallia, ei ole uimahallia, että ainakin ne salit säilytettäisi ja kun koko

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

valtakunnassa puhutaan niin nuorten kun työikäisten ja meidän eläkeläisten liikkumisesta ja sen tärkeydestä niin se olisi hirmu tärkeätä säilyttää ne salit.

- Muuttaneet kolme vuotta sitten Karkkilaan, yksi lapsi toivikkeella päiväkodissa, yksi eskarissa Nyhkälässä ja yksi koulussa Nyhkälässä. Täytyy sanoa, että toivikkeen päiväkotia on rakennuksena kyllä, ei enää päiväkotia kelpoinen millään mittapuulla, että olen iloinen, jos lapset päiväkodista muuttavat, tai toivikkeelta muuttavat toiseen päiväkotiin ja se on minusta näissä vaihtoehtoissa positiivista. Ja toinen asia, ehkä tämmöinen, olen toiminut opettajana sekä pienessä koulussa, noin 80 oppilaan koulussa ja yhtenäiskoulussa, jossa oli noin 1000 lasta, päiväkotia, alakoulu, yläkoulu, et ei myöskään iso kouluyhteisö ole niin kammos, kuin sitä äkkiseltään voidaan ajatella. Ja täällähän ei ole edes tulossa niin massiivisia kouluja. Et tavallaan semmoinen avoimuus myös siihen ajatukseen, että se ensisijainen koulun tehtävä on kuitenkin, että opetus on laadukasta ja varsinkin nyt uuden tuen muotojen kautta sitä tukea on saatavilla, kouluihin voidaan resursoida tarpeeksi sekä opettajia, että ohjaajia ja se koulu ikään kuin palvelee kaikkia oppilaitaan ja kaikki ovat tasa-arvoisia, ettei ole yhdellä ikään kuin luokka-asteella jossakin koulussa alle 10 oppilasta toisessa 20. Ja jollakin tavalla olen ymmärtänyt, että nyhkälän tilanne, että vaikka sinne ohjattaisi enemmän oppilaita, luokkakokojen ei ole pakko kasvaa siitä mitä ne ovat ja ovat olleet. Et minä näen tässä paljon positiivista, en tarkoita että on vain positiivista, mutta juuri näin näkökulmasta, mikä on muiden tällä hetkellä muissa yksiköissä olevien lasten tilanne, että meillä on päiväkotia puolella varmasti. Ehkä kysymys, että olisiko haukkamäen rakennukselle jotenkin alempi arvoista toimia päiväkotina? Siitähän tulisi loistava päiväkotiyksikkö ympäristönsä ja muun puolesta, kuin se että se olisi koulu.
- Kehityskohteet:
 - Asunut Karkkilassa vuodesta 2005, rakentamisen parissa teen töitä ja minun silmiini osui ainakin, että tässä esitetään, että tuosta Haukkamäenkoulusta tehtäisi päiväkotia. Kustannusarvio oli noin 2,1 miljoonaa näille rakennustöille arvioitu, johon sisältyy vessat, sisäänkäynnit, seinien siirtotöitä, muutostyöt ja esteettömyyden varmistaminen. Se on sekä Tuorilan, että Haukkamäen koulun osalta aika vaikea nähdä, että miten siellä sitten toimii ne liikennejärjestelyt, koska pihat ovat erittäin jyrkkiä. Silloin kun joku koulu muutetaan sitten päiväkodiksi, edellyttää se käyttötarkoituksen muutosta. Päiväkotia täytyy sitten myös muuttaa nykymääräysten mukaiseksi, esteettömyys ainakin on erittäin vaikeaa ainakin Haukkamäen koulussa toteuttaa. Ja toinen asia on,

että en näe miten siellä se liikenne voisi toimia. Siellä olisi 6 ryhmää, periaatteessa tilaa 90 lapselle. Ne lapset tuodaan autolla päiväkotiin, koska ne lapset täytyy luovuttaa myös hoitohenkilökunnalle. Niiden pitää riisua ne vaatteet ja se on siis semmoinen asia, että periaatteessa pitäisi olla noin 50-60 autolle täytyy olla tilaa, ihan siinä lähiympäristössä. Plus että ne tilat täytyy olla sitten esteettömiä, tarkoitan 5% täytyy olla se piha kaltevuudellaan. Voitte kuvitella, että minkälaisia luiskia siinä joudutaan rakentamaan, nostureita mahdollisesti ja niiden kustannuksia en ole löytänyt tästä kustannusarviosta. Eli tässähän on ihan oikeasti vielä mietittävää, että onko tämä edes toteutus kelpoinen suunnitelma. Ja mistä löydetään tälle 60 autolle tila sieltä pihalta? Tällä hetkellä on se hyvä tilanne, että ne voi jättää lapsen siinä koulun edessä, ne hyppäävät autosta pois, mutta näin ei voisi enää toimia, jos tästä haukkamäen koulusta tai tuorilan koulusta tehdään päiväkoti. Ja pihat ei vaan sovellu siihen.

- Lisäisin tähän vaan sen, että todellakin huomaa, että on ammatti-ihminen, joka on ajatellut asiaa. Mutta sen lisäksi tämä mitä sanoin aikaisemminkin, että mitä oli hyviä puolia siinä nykyisessä tilanteessa, että nykyisin kun sinne menee alakoululaiset, niin he pystyvät menemään sinne itsenäisesti. Et senhän takia tämmöisiä auto ruuhkia ei tule. Se on aivan mahdoton yhtälö, kun haukkamäen koululta kevyenliikenteen väylä on vain järvelle päin, toiseen suuntaan ei ole edes kevyenliikenteen väylää. Siinä on jyrkkä kalliorinne, se täytyisi koko haukkamäen kalliorinne siitä räjäyttää, että siihen saataisi kevyenliikenteen väylä ja et siihen saataisi jonkinlaiset niin kuin todellakin tilat, mihin vanhemmat voisivat jättää autonsa ja viedä lapsensa. Se on todellakin mahdoton yhtälö. Ja nykypäivänä se toimii kuitenkin oikein hyvin, koska ne ovat isompia ne lapset.
- Lähinnä ihmettelen sitä, että kaupunginjohtaja puhuu ensin, että meillä ei ole rahaa investoida, ei ole rahaa investoida mihinkään, kaikki tehdään velkarahalla ja nyt me halutaan investoida miljoonia kiinteistöihin. Meillä on kiinteistöjä mitkä on ihan hyvässä kunnossa, ne toimii käyttötarkoituksessaan ja silloin niitä pitäisi käyttää siinä omassa käyttötarkoituksessaan. Investoinnille pitäisi saada takaisin maksu aika, tässä me ei sitä saada. Ja niin kuin nähdään tai kuultiin äsken, niin se investointi on luultavasti vielä enemmän, kun se 2 miljoonaa, koska se ei ole pelkästään kiinteistö, vaan se on se infra siinä ympärillä. Eli ensin pitäisi täyttää ne olemassa olevat koulut ja sen jälkeen joustaa, vaikka sillä nyhkalällä ja miettii sitten siitä eteenpäin. Ja minä uskon, että, tai olen tehnyt itsekin niitä laskelmia ja Sinin kanssakin keskustellut, niin minä uskon että se on yhtä kustannustehokasta, kuin esimerkiksi se vaihtoehto

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

1 tai vaihtoehto 2, kun me vaan täytetään ensin ne olemassa olevat kiinteistöt ja käytetään niitä siihen käyttötarkoitukseen, kun ne on suunniteltu.

- Sivistysjohtaja: Tuossa on tietysti se, viittaa vähän siihen aikaisemmin tulleeeseen puheenvuoroon, että meillä on se toivikkeen päiväkotit ja högforsin päiväkotit, mihin kiireesti tarvitsee investoida myös. Siinä on se, että mihin silloin investoidaan, koska jos niiden käyttöä jatketaan, niin ne sitä investointia myös vaatii.
- Pakko ottaa vielä uudestaan investointeihin kantaa, eli högforsin päiväkodin investointi 2,7 jotain miljoonaa euroa, siihen kiinteistöön. Sillä rakentaa uuden samankokoisen päiväkodin lattiasta kattoon, ihan avaimet käteen toimituksella. Ei tarvitse miettiä sen enempää. Nämä PTS-investoinnit ja nämä korjausinvestoinnit, niin minä en tiedä mitä niistä sanoisi. Mielenkiintoisesti laskettu, ilmeisesti konsultin toimistopöydän ääressä.
- Haluaisin vielä sanoa tästä opiston tilanteesta semmoinen, että opiston tilat siirtyisi tuorilaan, niin kun tiedetään, että iso osa opiston käyttäjistä on eläkeläisiä ja kun kaikilla ei suinkaan ole autoja millä mennä sinne, niin se on mahdoton yhtälö. Se on sama kuin kuolin isku opistolle. Ja sitten siinä vielä kaiken lisäksi esitetään, yhdellä lauseella, että kutomo lopetetaan. Kutomo, keramiikka, kivenhionta, tällaiset on ihan keskeisiä opiston palveluja ja esimerkiksi se kivenhionta, se toimii jo tällä hetkellä siellä högforsin päiväkodin kellaritiloissa. Ja niin kuin siellä oli niissä ensimmäisissä vaihtoehtoissa, että mitä tiloja mihinkin, niin siellähän esitettiin, että opiston toiminnot siirtyisi sinne hөөkille. Koska siinä entisen ammattikoulun yhteydessä, eli siis nykyisen päiväkodin yhteydessä, on myös tämä liikuntasali, joista on jo muutenkin salivuoroista pulaa, niin se olisi hirveen tärkeätä säilyttää se ja paras vaihtoehto opiston toiminnoille on ehdottomasti se keskustassa oleva högforsin nykyinen päiväkotit ja tietenkin on ihan eriluokan investointi ja semmoinen mitä siihen nyt on näytetty niin isot summat, niin todellakin näitä pitäisi tarkastella kriittisesti, mutta että sen päiväkodin remontointi, ja totta kai remontointia tarvitsi, mutta se olisi ihan eriluokan kysymys muuttaa se aikuisten käyttöön, kun remontoida sitä päiväkodiksi. Sen takia täytyy sanoa, että tässä vaihtoehdossa 1 on ihan hirveä asia se, että ajettaisi työväenopisto alas.
- Sivistysjohtaja: Sen verran lisää, että ei ole tarkoitus siis kokonaan, että kaikki tilat työväenopiston osalta olisi siellä.
- Jatkan nyt sitten vielä, ilta aikaan kouluiltaakin voi löytyä tiloja, mutta se on nähty, minä olen itse toiminut työväenopiston opettajana ja se on nähty

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

niin moneen kertaan vuosien mittaan, että jos tilat on kouluilla, niin ennen kello neljää sinne ei ole mitään asiaa, elikkä ne kaikki päiväkurssit ja eläkeläisille, nimenomaan iäkkäille ihmisille, että päiväsaikaan olisi se toiminta, eikä illalla, kun ollaan väsyneitä, niin se olisi hirveän tärkeätä. Kouluille ei ole mitään asiaa, heti jos kouluilla on itsellään jotain, mitä tahansa tarvetta, esimerkiksi vessapaperin myyntiä, niin sitten opiston toiminnot saa häipyä ja sitä vessapaperia myydään. Eli opistolla täytyisi olla semmoinen tila, et se toiminta olisi oikeasti mahdollista ja keskustassa ja nimenomaan niin, ettei sieltä tarvitse karsia niitä keskeisiä toimintoja, kuten esimerkiksi se kutomo, joka ei mihinkään kouluille mahdu.

- Opistotoiminta, Hämeen alueella se pilattiin hajottamalla eri paikkoihin. Meillä ei ole varaa siihen. Ja etenkin tämä kutomo, se on ollut opistotoiminnassa se oikea väriläikkä porukka. Tässä muutaman kymmenen vuotta seurannut opiston toimintaa ja minä tiedän sen, että kutomo on se mikä määrää missä mennään. Ja sen jälkeen tulee keramiikka porukka. Me taas valokuvaajat, laulajat, kaikki muu porukka, ollaan vähän sivuhaaralta, mutta meillä on sama ongelma. Kun ei ole kulkuvälineitä paikasta toiseen. Ne ratkaisi asiat, se Hämeenlinnan alueen hajotti, kun ei ollut kulkuvälineitä. Ja puhutaan, että yksinäisyys ja kaikkea, tällaisesta puhutaan. Opistotoiminta on se mikä on A ja O sitä vastaan toimimaan. Elikkä me tätä kautta, jos me opistolla pidetään toiminnat lähellä asukasta, se vähentää muita kustannuksia. Elikkä lääkäri käynnit ja kaikki nämä, tiedätkö psykoterapeutin luona käynti.
- Olen Nyhkälän koulun kasvatti ja minun jälkikasvuni kävi haukkamäen koulun, mistä olen erittäin kiitollinen. Te näytitte niitä lukemia sieltä, että kuinka paljon Nyhkälässä on ollut enimmillään koululaisia, olisiko nyt 2016-2017-2018, jolloin täällä edellisen kerran yksi lähikoulu lopetettiin. Jostain kumman syystä minä muistan, että silloin ei ollut tilaa. Sitten minä yritin laskea niitä, mikä on tämän hetken oppilaiden määrä olisi, niin minun huonolla matikalla ne ei sinne vielä mahdu. Voi mahtua sinne totta kai, jos ei peitot heilu, mutta ei vielä.
- Tähän jatkan sen verran, että jos me emme mahdu, niin miten odotetaan, jos tänne joku haluaisi muuttaa, niin mihin ne sitten mahtuu?
 - Sivistysjohtaja: Kiitos, tuohon kysymykseen on oikeastaan vastaus se, että lasten määrä vähenee tosi nopeasti oikeastaan, eli ei varmasti ole ideaali missään nimessä toi 432, mutta se määrä laskee kyllä ihan hyvinkin siedettävälle tasolle hyvinkin nopeasti. Vuoden 2030 tienoilla saadaan ihan tosissaan tehdä töitä, että me saataisi tuota määrää kasvatettua, koska sekin mahtuisi Nyhkälään sellaisenaan ja vaikka saataisi lisääkin ihmisiä niin nekin mahtuisi

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

tuolloin vuonna 2030 ja se pitäisi minusta olla tavoitekin, että niitä saadaan.

- Asunut Karkkilassa aika kauan, muuttanut Helsingistä. Tuota semmoinen asia mistä ei ole keskusteltu tai mikä ei ole ollenkaan ollut keskusteluissa, on se mainehaitta, että mikä se Karkkilalle tulee luultavasti näistäkin asioista olemaan, kun edellisestä mainehaitasta, mikä tuli silloin joskus tuon teollisuuskylän myötä, niin siitäkin vielä puhutaan, että se on se Karkkilan. Ja tuota positiivista voisi olla, minä annan esimerkin tästä opistotalosta, että jos se opistotalo korjattaisiin entiseen loistoonsa, niin se olisi myöskin aikamoinen maineteko Karkkilalle, että se korjaa työväenopiston talon, johon tulee työväenopiston toiminnot ja sitten vielä se, että se voitaisi tehdä, siihen saa myöskin rahaa myöskin tähän entisöintiin tai perinnerakentamiseen ja sitten se voitaisi tehdä vielä sillä tavalla, mistä joskus käyty keskustelua, että voisi järjestää tällaisen perinne rakentamisen koulutuksen sitä myötä. Pieni teko, mutta myös tärkeä sen työväenopiston kannalta.

6. Vaihtoehto 2:

- Siirrytään vaihtoehtoon kaksi. Oletuksena on, että kommentit varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetukseen liittyen on samat ja samalla tavalla identtiset molemmissa. Tässä vaihtoehdossa kaksi on nyt sitten erityisesti tähän vapaa-aikatoimintaan liittyviä muutoksia, eli huomioitavaa on se, että tässä ajatellaan niin, että toiminta kohdistuu niihin tiloihin, missä ne mahtuvat toimimaan ja Tuorilan koulusta luovuttaisi kokonaan. Nämä haluan nostaa tästä erikseen nimenomaan tämän keskustelun näkökulmasta vielä. Niiden osalta otamme positiivisia kommentteja vastaan, jos sellaista on ja jos näyttää, ettei ole, niin sitten voidaan mennä suoraan tässä erityisesti huolettaviin tai parannettaviin kohtiin ja loppu puoli tuntia käytetään vapaammille kysymyksille.
- Tästä ei huomattavissa positiivisia huomioita, niin siirrytään parannettaviin puoliin ja niistä erityisiä nostoja.
 - Tuorilasta ja muuttanut tänne aikoinaan, oli kyläkoulu lapsille. Tässä mallissa Tuorilalaisena katson, että meille ei ole mitään siellä. Että jos keskustasta on vaikea kävellä Tuorilaan harrastuksiin, niin sieltä jostain perältä kävellään tai millä tullaankin keskusta. Meiltä ihan kunnollisesti nuoret kulkevat sähköpotkulaudoilla ja muilla, kun sekin viedään, niin se autoilu rumba vaan pahenee, kun kaikki joudutaan tuomaan autolla, kun siellä meidän kylällä ei ole sitten mitään palveluita.
 - Vielä ehkä tähän lapsilukuun, niin nämähän on ennusteita koko aika, että missä näissä on huomioitu se mahdollinen muuttoliikenne tänne? Tai se,

mitä esimerkiksi Haukkamäessä viime viikolla eräs toi hyvin esiin, että itseasiassa Uudellamaalla on väkiluku kasvussa ja Karkkilalla olisi mahdollisuus saada siivu siitä. Onko nämä huomioitu?

- Sivistysjohtaja: Kiitos, itseasiassa tästä kysymyksestä, minä katselin sitä väestöennustetta, joka on tosiaan sinne huomattavasti pidemmälle, missä näkyy myös tämä Uudenmaan nousu ja Karkkilassa se näytti siltä, tämän ennusteen mukaan, että se vähenee aika reilusti tosiaan näidenkin ennusteiden mukaan sinne vuoden 2030 jälkeiseen aikaan, en tarkalleen muista vuotta, ja sen jälkeen otin sieltä erikseen ikäluokat 16-ikävuoteen asti ja sen jälkeen se ikäluokka lähti nousemaan siellä noin yhdellä tai kahdella lapsella per vuosi. Eli siinä ikäluokassa, joka on meillä perusopetuksessa koulussa, niin se ei näkynyt minään massiivisena kasvuna, vaan se kasvu näkyi enemmän siellä aikuisissa ja vanhemmissa. Näin sitä olin katsovinani.
- Tilastokeskuksen ennusteessa oli näin. Tuli kommentti, että sitä MDI:n laskelmaa kannattaisi ehdottomasti tässä kohtaa käyttää. En ole siihen tutustunut niin hyvin, tiedän sen ajatuksen siinä, mutta en tiedä, että onko siellä Karkkilan tasolla, ei mielestäni ole kuntatasoisia tietoja.
- Tämä on vain repliikki näihin tilastoihin, en muuten käytä tässä puheenvuoroa. Olen töissä Uudenmaan maakuntaliitossa ja asun Karkkilassa, olen Haukkamäen koulun kasvatteja ja hyvin iloinen siitä, että sellainen mahdollisuus on ollut. Ennusteista sen verran, että meillä tosiaan Maakuntaliitto teettää tarkempia ennusteita ja tässä, ei niin kauhean kauan aikaa sitten, teetettiin pitkälle kasvavat ennusteet ja niiden ennusteiden mukaan koko Uudenmaan väkimäärä, mikä on nyt noin 1,8miljoonaa, kasvaa 2,2miljoonaan. Eli 400 000 henkilöä vuoteen 2045 mennessä. Näitä ei ole nyt sijoitettu kuntiin, mutta niin kuin minä sanoin jo edellisessä asukasillassa, 400 000 on aika paljon ja ne kaikki tuskin menee Helsinkiin, eli kannatan edellisen puhujan ajatusta siitä, että pitäisikö tehdä jotain, että vähän isompikin siivu tulisi tänne, kun täällä on nämä vetovoimatekijät. Tässä nyt vaan tällainen tilasto kommentti, että MDI:n ennusteen mukaan tulee se 400 000 Uudellemaalle.
- Minä ajattelin vaan sanoa, että onhan tässä varmaan sellainen positiivinen puoli, että tämä on varmaan hitsin halpa verrattuna muihin vaihtoehtoihin. Lyhyellä tähtäimellä. Mutta jos me luovutaan kaikesta mikä houkuttaa ihmisiä tänne, tässähän ei ole edes harrastusmahdollisuuksia juuri, mutta jo kyläkoulujen lakkauttaminen ja ylipäänsä tämmöinen, niin kuin näivettämiskulttuuri, niin sehän johtaa

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

siihen, että meidän tulo puoli laskee, ihmiset häipyä ja pikkuhiljaa siitä tulee sellainen kierre, että kaupunki lähtee kohti tuhoa. Näin niin kuin dramaattisesti sanoen.

- Tosiaan tuosta tilastokeskuksen väestöennusteesta, vaihdoin viestiä päättärehtööri Markus Rapon kanssa. Sieltä saa tosi hienosti tietoa myös Karkkilan kohteista. Joku kiinnostuu asioista, niin he kyllä vastaavat todella nopeasti, jos joku kiinnostuu tilastoista. Häneltä ehkä suurin terveinen Karkkilan päättäjille on se, että se ennuste on ennuste. Se ei ole faktaa, se on lähinnä tarkoitettu päättäjille, että jos ennuste ei näytä siltä, kun halutaan, niin silloin pitää tehdä asioita. Nyt jos tähän negatiivinen asia nyt sitten vaikka samalla, niin tämä ei ainakaan paranna sitä ennustetta, vaan tällä nimenomaan tehdään niitä asioita, mikä heikentää tulevaa ennustetta, mikä taas alkaa toteuttamaan sitä ennustetta ja heikentää taas tulevaa ennustetta, jolloin siitä tulee kierre, mikä tulee vaan heikentämään sitä ja viimeinen voi sammuttaa valot sitten lopulta. Et se on niin kuin pelko itselläni siitä.
 - Sivistysjohtaja: Ehkä näiden jo syntyneiden ja läheisten ikäluokkien osalta ennustetta voidaan pitää, että se on kohtalaisen paikkansa pitävä, jos ei jotain ihan merkittävää tapahdu. Ja taisikohan olla tänä aamuna, kirjoitinkohan sen nyt ylös, no en lähde sanomaan mitään lukuja näin ulkoa, mutta sanotaan, että se vaatisi valtakunnan tasolla ihan massiivista, yllättävää maahanmuuttoa, jotta nämä koko valtakunnan tasot saataisiin toisin päin. Ymmärrän toki, että se keskittyy myös tänne pääkaupunki seudulta.
- Nyt minun on pakko tässä vaiheessa lukea vähän tällaisen kansallisen arviointikeskuksen, KARVI lyhenne, vuodelta 2022. Toteuttamaan kansallisen arvioinnin kouluverkkomuutosten elinvoiman vaikutuksista. Tämä ei ole kauhean pitkä. Tutkimuksen johtopäätöksissä todetaan, ja tämä on nyt ihan suoralainaus sieltä Karvin sivuilta; ”Tilastanalyysi antaa viitteitä kouluverkkomuutosten negatiivisista elinvoimavaikutuksista, kuten lisääntyvästä lähtömuutosta, heikommasta työllisyydestä ja työpaikkakehityksestä sekä koulutusmenojen odotettua heikommasta kehityksestä. Analyysi osoittaa myös selvästi haastavan tilanteen, jossa radikaaleja kouluverkkomuutoksia tehdään. Lähes kaikilla elinvoiman mittareilla suuria kouluverkkomuutoksia tehneissä kunnissa elinvoiman tila on haastava, joka pakottaa kunnan toimimaan. Kouluverkkomuutokset eivät kuitenkaan näytä ratkaisevan elinvoiman haastavaa tilaa, vaan pahimmillaan heikentävän tätä entisestään.” Jos KARVIN tutkimus osoittaa tätä, niin mehän ollaan tekemässä just niin. Ja sen sijaan, et me esimerkiksi, et miten me voisimme saada ehkä Karkkilaan lisää näitä

lapsiperheitä ja lapsia ja sitä kautta rahaa, eikö ole hirveätä sanoa näin, mutta sanotaan, et jos me mennään johonkin asuntomessuille, siellä on Karkkila-osasto ja näin, niin totta kai on ihan hienoa, et meillä on niin kuin monttu ja meillä on Kino Laika ja kaikkea tällaista. Jos me siellä tuotaisi todella hienosti esiin se mitä meillä on tarjota: kyläkouluja ja varhaiskasvatusta tässä kaupungissa ja miten hienolla tolalla ne on, niin minä luulen, et se olisi mahdollista sitä kautta saada lapsiperheitä kiinnostumaan Karkkilaan muutosta, niin kuin täällä kävi niissä ensimmäisissä puheenvuoroissa ilmi, kuinka moni on kyläkoulujen perässä jo muuttanut.

- Haluan sanoa, et mulla on ystävä, joka asuu Helsingissä ja hän on käynyt aikoinaan Haukkamäessä koulua ja nyt on oma lapsi siinä iässä, että ensi vuonna lähtisi kouluun ja ne miettivät, et mihin ne muuttaa. He sano niin, et he olisi halunnut muuttaa Karkkilaan, mutta ei uskalla, koska täällä lakkautetaan kouluja. Minä tiedän et tällä on jo nyt valtava mainehaitta, josta minä olen tosi surullinen, et tämä vie jo meiltä tulevia asukkaita.
- Ihan nopeasti näihin ennusteisiin. Meillä on tällä hetkellä 54 eskaria, silloin kun he syntyivät täällä Karkkilassa täällä syntyi 45, eli tässä on nyt eskareina 9 lasta enemmän, kuin silloin, kun he on syntynyt, eli 20% enemmän. Et jos tämä tehdään nyt samalla lailla kun silloin aikaisemmin, eli jos nyt mitoitetaan ne luokat sen ennusteen syntyvyyden mukaan, niin mihin me laitettasi tässä tilanteessa esimerkiksi nuo 9 muuta lasta? Pienilläkin, täällä on niin pienet luvut, et pienilläkin muutoksilla on iso vaikutus.
- Koulukiusattu Nyhkälän koulussa jo 1970. Me kutsuimme sitä koulua goldiksiksi. Silloin oli sellainen TV-sarja telkkarissa. Se kertoi natsien sotavankileiristä, jolla oli tämä sama nimi. Mutta tuohon kommentteja, kun sanotaan, että Toivikkeen ja Högforsin päiväkodeista luovutaan. Aiheuttaako se luopuminen jotain säästöjä oikeasti? Vai onko tarkoitus jyrätä ne alas vai tehdäänkö niillä jotain?
 - Sivistysjohtaja: Ne tuo niitä säästöjä, että niihin ei enää investoida niiden päiväkotia käyttöön, sitä laskennallista 2,7 miljoonaa ja 0,66 miljoonaa.
- Sitten meillä on tässä ollut kolme vaihtoehtoa, jokaisessa sanotaan, että yläkoulu ja lukio jatkavat nykyisissä tiloissaan. En tiedä minkä takia se tarvitsee erikseen jokaisessa mainita, mutta vaikuttaa ihan siltä, että ei ole kauheasti mietitty erilaisia vaihtoehtoja. En minä haluaisi lukiota lopettaa, mutta miksei sitä ole ajateltu, että ei lukio ole välttämätön Karkkilassa. Monet karkkilalaiset jo miettivät menevänsä johonkin muuhun lukioon. Eli

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

haluaisin nähdä paljon erilaisia vaihtoehtoja, eikä vain näitä nykyistä ja 1. ja 2.

- Sivistysjohtaja: Siirrytäänkö niihin muihin yleisiin asian, en usko, että nämä liittyy enää suoranaisesti välttämättä. Tai jos jollain on nyt suoranaisesti tähän 2. vaihtoehtoon, siihen suoraan liittyvää, niin otetaan se kommentti tähän väliin ja sitten voidaan siirtyä tuonne muiden asioiden ja kysymysten ja asioiden osioon, niin saadaan toi kirjanpito pysymään kohtalaisen aisoissa. Eli oliko tähän joku suora?
- Ollut töissä molemmissa kyläkouluissa jokunen vuosi sitten. Haluaisin ensinnäkin sanoa siitä, että se on ehdottomasti lasten etu, että koulun aikuiset tuntevat kaikki lapset nimeltä. Se on, minun lapset käy siis Haukkamäen koulua ja olen siitä hyvin onnellinen, että ovat saaneet siellä ainakin aloittaa ja toivon, että saavat jatkaa. Heräsi kysymys tässä, että tuolla lukee, että Tuorilan koulusta luovutaan. Kenelle se luovutetaan? Niin, sehän on tyhjillään todennäköisesti jonkun aikaa, minä en tiedä kuka sen haluaa vastaanottaa? Ilmaiseksiko siitä luovutaan ja minkälaiset ylläpito kustannukset sillä tyhjällä rakennuksella sitten on?
- Sivistysjohtaja: Varmasti myyntiä tässä tapauksessa.
- Toimin yrittäjänä Karkkilassa ja Haukkamäen koulun kasvatti. Mutta tähän Tuorilan koulusta luopumiseen, jos me emme halua tänne enää uusia ihmisiä, niin kuka haluaisi ostaa täältä jonkun kiinteistön? Jos tänne ei haluta yrityksiä, eikä tänne haluta uusia asukkaita, niin mitä näille tyhjiille kiinteistöille lopulta tapahtuu? Ja sitten myös se, että minua huolettaa myös yrittäjänä se, että loppuuko täältä kaikki palvelut siksi, että meillä ei ole kohta asukkaita, ketkä käyttää niitä palveluita?
- Fagerkullasta, tässä istun minun vanhan johtaja opettaja vieressä, Haukkamäen koulun kasvatti olem itse (entinen johtava opettaja: olin siellä 35-vuotta johtajana). Tässä on tullut paljon hyviä juttuja siitä miten turvallinen ja ihana ympäristö Haukkamäen koulu on ollut kasvaa, meidän omatkin lapset sen kävi. Ja ne ovat kaikki hyvin relevantteja asioita, mitä tässä on tullut esille. Mutta haluaisin nyt kysyä itse prosessista, kun tuntuu tosi hassulta, että me käsitellään täällä vaan näitä kahta vaihtoehtoa, ykköstä ja kakkosta, miten tämä nyt sitten meni, että miten olette valinneet nämä kaksi? Taloudellahan tässä on kaikkea perusteltu, mutta me ei olla nyt nähty mitään lukuja tässä, että miksi juuri nämä kaksi vaihtoehtoa ja jotenkin tuntuu, että miten voit noilla vaihtoehtoilla saada niin huomattavat säästöt, kun laitetaan kaikki ihan mullin mallin ja remontoidaan kouluista päiväkoteja ja jätetään toisia rakennuksia tyhjilleen. Minä haluaisin nähdä ne luvut. Ja toinen asia, minä haluaisin

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

myös lukuja tälle, se on varmaan vaikeammin mitattavissa, mutta tälle mainehaitalle, mitä tästä kaikesta aiheutuu. Nimittäin siis Karkkilan tarina on saanut viime vuosina ihan uudenlaisen klängen ja se on unohtunut oikeastaan aivan kokonaan se vanha kriisikunta ja vanha konkurssi pitäjä. Ja se on ollut ihan mahtavaa olla ylpeä omasta kotipaikkakunnasta tuolla kun kulkee maailmalla. Ja nyt me taas ollaan menossa siihen ihan samaan kuoppaan, et jotenkin se tarinan kääntäminen, niin se on aika, sanotaanko, että sitä ei rahalla saa.

- Minä voisin tuohon sanoa vielä, että minä ennustan, että tulee vaihtoehto 3, missä nämä kaikki koulut säilytetään ja sitten niitä täydennetään erilaisilla toiminnoilla niin, että kaikki tilat ovat järkevässä käytössä, niin ennustan, että lapsimäärät Karkkilassa tulevat kasvamaan.
 - Sivistysjohtaja: Niistä kustannuksista on tosiaan laskelmat, ajattelin nimenomaan tässä, että tälle keskustelulle jätetään aikaa ja merkittävä säästö tässä tulee henkilöstökustannuksista. Ja se taas tulee niistä koulujen yhdistämisistä ja sitten muita kustannuksia on katsottu siihen nykyiseen infraan verrattuna, esimerkiksi investointien määrät laskettu myös niiden arvioiden mukaan ja tietysti se mistä olin saanut kritiikkiä, ihan aiheellisestikin ei siinä mitään, on se että missä on laskelma niistä kolmesta koulusta. Voin taata sen, että kyllä siinä vaiheessa, kun päätöksen teon aika tulee ja sitä ennenkin tässä, niin me yhdessä rehtoreiden kanssa työstetään sitä sellaista tilannekuvaa, missä meillä on kolme koulua näillä arvioiduilla oppilasmäärillä ja koetetaan sitä kautta mahdollisimman realistisesti luoda se kuva, että mitä se kolme koulua tarkoittaa. Ja itseasiassa se perustuu nyt tietysti siihen, että sen päätöksen teon takana tarvitsee olla. Mutta meidän olemme siinä tilanteessa kaiken kaikkiaan, että 6.10. saadaan sivistystoimen kehys, eli kuinka paljon meillä on rahaa käytettävissä ensi vuonna ja seuraavina tulevana vuosina sinne vuoteen 2030 asti. Ja mikäli olen ymmärtänyt oikein, merkittäviä vähennyksiä sivistystoimen budjettiin on tulossa. Eli keskeinen kysymys onkin se, että mistä kaikesta se otetaan se kokonaisuus? Eli on hyvä tunnistaa, että meillä on tämä koko sivistystoimen kokonaisuus tässä alla ja siitä on saatava ne tietyn kokoiset säästöt. Ja tietysti meidän pitää miettiä ja olla vaihtoehtoja sille, että mistä ne säästöt otetaan. Mutta nyt meillä on edessä aivan käsittämättömän hankala ja haastava tilanne myös sen talouden kanssa. Eli me olemme siinä tilanteessa, että meidän on pakko saada säästöjä, jotka on, en nyt lähde arvailemaan, mutta

sanotaan, että ne ovat todella merkittäviä. Ja meillä on opetuksessa ihan ylivoimaisesti suurin osa meidän koko sivistystoimen budjetista. Tässä tullaan punnitsemaan todella vakavasti sitä, että miten varhaiskasvatus, perusopetus järjestetään, yläkoulut, lukiot, sitten tullaan myös kaikkiin muihin palveluihin. Nuorisotyöhön, kirjastoon, työväenopiston palveluihin, kaikkiin näihin. Eli siis huomion arvoista on se, että jostain se on otettava ja mistä se otetaan, on se iso kysymys, joka oikeastaan on tämän kaiken ytimessä. Se on se haaste ja se tulee olemaan todella iso haaste, enkä todellakaan kadehdi meidän päättäjiämme, totta kai se voi olla jokin muukin, kuin se perusopetus, mutta on huomioitava, että meillä on siellä ihan reilusti eniten myöskin rahaa.

- Fagerkullasta, aiemmin kysyttiin mitä meinasin kysyä, mutta minua kiinnostaa prosessi kanssa. Elokuu 2025 ei ole enää kolmen koulun vaihtoehtoa. Meille tarjotaan kaksi. Minua kiinnostaa kuka tämän päätti, onko tämä virkamies päätös, onko tästä kaupunginhallitus tai kaupunginvaltuusto ollut tietoinen, koska tämä päätös tai julkilausuma on ohjannut tätä keskustelua aika voimakkaasti ja herättänyt huolta ja pelkoa ja siksi me nyt ollaan täällä.
 - Sivistysjohtaja: Tuohon voin vastata niin, että viranhaltijavalmisteluna tulee nämä kaikki, mutta tietenkään mitäänhan ei ole tässä vaiheessa päätetty. Näistä kuullaan nyt ja päättäjät saa kaiken sen tiedon, mikä näistä kuulemisista tässäkin nyt kerätään ja sen jälkeen päättäjät sillä tiedolla myös tekee sitten sen päätöksen, että lähdetäänkö näitä viemään eteenpäin, palautetaan valmisteluun tai että mitä tälle tehdään. Eli tämä tilanne on näiltä osin vielä ihan auki ja tässä on vielä mahdollisesti tulossa valiokunta nimityskin tähän palveluverkkoasioihin sen takia, että kaupunginhallituksessa on paljon asian suhteen näillä tiedoin jääviä henkilöitä, eli tämä on monimutkainen prosessi, mutta käytännössähan voi tämän suhteen käydä mitä vaan.
 - Kaupunginjohtaja: Tuosta ehkä vähän vielä jatkan sen verran, että tämän tosiasian edessä me olemme (talouden tasapainotusohjelma) ja kuten täällä on erilaisia vaihtoehtoja hyvin esitetty ja hyvää keskustelua on käyty, niin tähän pitäisi se vastaus löytää. Ja jos nyt katsotaan, vaikka tätä kuluvaan vuotta, niin yritimme tehdä talousarviota niin, että se olisi ns. plusmiinus 0. Me emme onnistuneet siinä, vaan siitä tuli alijäämäinen 850 000 euroa. Ja sen jälkeen ollaan tilanteessa, että tuo alijäämä

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

on nyt jo tälle vuodelle noin 1,6 miljoonaa. Ja niin kuin Sini minusta hyvin kuvasi, niin olemme vakavan paikan edessä. Ja kun meidän jostakin täytyy se euro löytää, niin nyt se peruskysymys on siis, että mistä? Ja kuten toistan vielä, että 80% menoista koostuu nimenomaan sivistystoimen alaisesta toiminnasta ja sieltä valtaosa opetuksesta ja varhaiskasvatuksesta. Ja sitten loppu tulee ei lakisääteisistä asioista. Me olemme siis vaikean paikan edessä ja tietysti olisi vielä tässä illassa kuulla joku semmoinen ehdotus, mikä otetaan mielellään vastaan, että mistä. Onko se se, että nostamme veroprosentin esimerkiksi 9,5%:iin, josta seuraa se, että meillä täytyy kriisikunta-kriteeri. Vai nostammeko sen 10%:iin, jolloin täytyy ihan varmasti. Tietoinen siitä, että tällä hetkellä asukaskohtainen alijäämä jo täyttää sen kriteeristön. Tietoisena siitä, että asukaskohtainen velkamäärä täyttää sen kriteeristön. Ja kuten koitin alussa sanoa, että nyt on oikeasti sen älykkään sopeutumisen ja toiminnan todellinen tarve, että miten mennään eteenpäin. Ja kun katsotaan tätä aikaikkunaa tässä. Me olemme nyt viidelle vuodelle venytetty tämä sen parhaan tiedon mukaan, mikä meillä on olemassa. Olemme haasteiden edessä. Jos otetaan vielä, kuten minusta täällä on hyvin tuotu esille kyläkoulun vetovoima- ja elinvoimatekijöitä, niin tietysti tämä laskusuunta on ollut jo pitkään näkyvissä ja nyt se kysymys, että me on oltu tässä sen puolitoista vuotta, että millä tavalla kääntää tämä nopeasti tässä suhdanteessa, missä me ollaan. Rakennusala lamassa, tonttien kysyntää ei ole, työllisyys sukeltaa ja siksi tämä on haasteellinen. Kaikkia me yritetään toimia näitä toimia toki tehdä, se on ihan selvä ja sen takia ollaan esimerkiksi organisaatiota uudistettu, meillä on elinvoimalautakunta, joka lähtee tekemään töitä sen eteen, että asukasmarkkinointia saataisi ja näin päin pois. Mutta mikään näistä ei tapahdu nopealla käännteellä ja se on tässä se haaste, että olette ihan oikeassa sen suhteen, että asioita täytyy tehdä, mutta kun katson tätä aikataulua tässä, että onnistuuko se.

- Sivistysjohtaja: Tässä on enää aika vähän aikaa jäljellä, niin otetaan viimeiset puheenvuorot nyt, mitkä on pyydetty ja tosiaan tässä vaiheessa muistutan, että tosiaan palveluverkko kysely on vielä auki ja sinne voi ehdottomasti sitten vielä jatkaa, jos tulee sellaista.
- Aurinkorinteestä ja haluaisin, että kaupunginjohtajalle olisi hirveän pitkä lista säästöasioista, on niitä aika paljon meilläkin kotona mietitty, että mistä voisi säästää, että ette te helpossa paikassa ole. Minä en halua kysyä kouluista, vaan minä haluan kysyä työväenopistosta. Itse harrastan siinä,

SIVISTYSTOIMIALA

25.9.2025

jo täällä jonkun verran jo puhutussa kutomon värikkäässä porukassa. Ja tuota meille tuli viime viikolla yllätyksenä se, että Kutomon päälle on vedetty raksit kaikissa mahdollisissa vaihtoehdoissa. Ja siitä olisin halunnut kysyä, että mikä on johtanut tähän tilanteeseen, koska ymmärtääkseni myös rehtorille se tuli yllätyksenä, että Kutomolle on vaan vedetty raksit päälle, vaikka ei ole edes tehty ratkaisuja siitä, että minkälaisia tiloja kaupungilla on. Niin mikä on ajanut tähän pisteeseen?

- Sivistysjohtaja: Hyvä kysymys ja siinä on varmasti lähtökohtaisena ajatuksena se, että se Kutomon rakennus on tosi huonossa kunnossa myös ja jotta siellä voitaisiin toimintaa jatkaa, niin siihen pitäisi myös euroja laittaa. Eli sitten tietysti mietin myös sitä, että onko sitä kutomista mahdollista järjestää jossain muissa tiloissa. Ei välttämättä niin, että kutomistoiminta kokonaan lakkaa, vaan onko se mahdollista järjestää vähän ympäriämpäri eri tiloissa. Se on tietysti pohdinnan alla.
- Hyvin leimaavaa mielestäni tälle koko prosessille on, että on jotenkin hyvin sekavat luvut ja hyvin sekavat arviot, että mistä ei saa niin kuin kiinni. Mutta että juristina minua kiinnostaa ihan hirveästi tämä Rudus-keissi, sen takia, että käsittääkseni tässä on vielä haettu muutosta Korkeimmasta oikeudesta tähän ja se päätös ei ole vielä varma. Ja minkä takia tässä nyt kiirehditään näitä asioita perustellen tällä Rudus-tappiolla, vaikka se ei ole edes varmaa se lopputulos tässä asiassa? Minä näen tässä aika isot oikeusturva riskit sillä, että me lähdetään tekemään päätöksiä asialla, mikä ei ole vielä varma. Ja sinänsä en luvuista tiedä, mutta ymmärrän niin, että se Rudus on iso osa näitä budjetoiteja, että onko näin, toki meillä on varmaan jotain ongelmia ilman sitä, mutta tilanne olisi aika toinen, jos sitä ei tänne laskettaisi.
- Kaupunginjohtaja: Hyvä, kun kysyit tästä Ruduksesta, eli minkä takia se on täällä, niin se lähtee kirjanpitoa ja kuntalaista, jonka mukaan se täytyy tänne kirjata ja meillä on tähän selkeästi sekä Kuntaliiton johtavan juristin, että meidän tilintarkastajamme ohjeistus, minkä mukaisesti tässä on se kirjaus on tänne tullut. No miten tämä prosessi tässä itsessään etenee, niin se etenee niin, että Korkein oikeus vastasi meille näin, että asia otetaan esittelyyn loka-marraskuussa. Ja sitten voi käydä niin, että se lopullinen päätös siitä, että hyväksyykö ne sen valituslupan, niin se voi tulla tuossa kevään korvalla ja jos valituslupa tulee, niin sitten se lopullinen vastaus tulee noin kahden vuoden sisään. Täällä meidän luvuissamme tämä voi vaikuttaa vielä 2028 luvuissa huonoimmillaan. Mutta mitä se sitten voi tarkoittaa, se voi

tarkoittaa sitä, että siinä ajankohdassa me saamme mahdollisesti toisenlaisen tuomion, eli vaikka, että palautettaisi se käräjäoikeuden tuomio, jolloin tämä nollaantuisi, mutta me voimme myös saada sen tuomion, että se pysyy voimassa se hovioikeuden tuomio. Ja näin ollen, jos tämä jälkimmäinen tapahtuu, niin sen lisäksi me maksamme tältä koko ajalta 10,5% viivästyskorkoa. Ja se on se huonoin skenaario. Mutta on myös mahdollisuus oikeusoppineiden mukaan esimerkiksi Joensuun yliopiston oikeustieteellisen laitoksen dekaanin kanssa kävin keskustelua, niin hän totesi, että voisi olla myös sellainen vaihtoehto, että sitä korvausta kohtuullistettaisiin esimerkiksi puoleen. Mutta olemme tästä keskustelleet sekä valtiovarainministeriön, kuntaministeriön ja kuntaliiton juristien kanssa ja tämä on aivan selkeä tämä kirjauskuvio, että sitä emme pysty mitenkään kiertämään. Ja viimeksi viime viikolla meidän tilintarkastajamme totesi tästä, kun oli tarkastuslautakunnan kokous, että juurikin näin täytyy tämä asia tehdä.

- Olen itse edustanut Karkkilan asuntomessuilla noin 10 vuoden ajalta ja se mitä siellä kysyttiin alussa, oli just, että eikö Karkkila ole kriisikunta, mutta nuo äänet sitten vaikenivat aikalailla loppupuolella. Se mikä oli siellä sitten tosi tärkeä, ihmiset muuttavat Karkkilaan, koska he haluavat palveluja ja se mitä he sitten myös tarvitsevat, on se, että on myöskin naispuolista työvoimaa, voisivat sitten periaatteessa käydä täällä töissä ja ne on nyt valitettavasti, kun Fazeri on suljettu ja kaikki muut on suljettu tässä, eli naispuolisten työpaikat on tosi vähissä, kun meillä on tuo metalli ala, joka on suhtkoht vahva. Niin mikä tekee Karkkilan myös perheille mielenkiintoiseksi muuttamaan tänne? Koska siellä missä olen nykyään töissä, siellä suunnitellaan kaksi ryhmäisiä päiväkoteja, eli ne ovat todella isoja ja minä olen hyvin varma, että aika monet lapsiperheet olisi kuitenkin kiinnostuneita muuttamaan muualle, missä sitten on kyläkouluja ja pienempiä päiväkoteja, joissa ei sitten oikeasti ole sellaista massatuotantoa.

- Kaupunginjohtaja: Tärkeä nosto myös tämä työpaikka kysymys, eli 2010 jälkeen on tapahtunut aika paljon sellaisia asioita, että moni työpaikka on täältä mennyt pois ja sillä on tietysti iso merkitys. Siihen voisi sen asukasmäärän suhteen, mutta sen voisi sen todeta ehkä, että meillä tällä hetkellä on kolme erilaista tällaista valoisaa keissiä tulossa, jotka voivat tuoda työpaikkoja ehkä 5-20, sille välille, mutta kaikki on niin kauan epävarmaa, kun lopulta nämä yrietykset päätöksensä tekevät. Miksi tämä kuva tässä nyt sitten

paistuu (talouden tasapainotus), niin tämä on se todellisuus ja on aika vaikea tässä yhteydessä nopeasti muuta todeta, kuin sen, että tässä sisälle on laskettu kokonaisuus, että tämä sisältää ne yhteistoimintaneuvottelun henkilöstövaikutukset ja arviot siitä, että millä tavalla kehittyi, kuten ne päivittyneet kuntaosaston vero-osaston veroennusteet ja myöskin valtionosuus ennusteet. Meidän tulkintamme mukaan ne ovat pitäneet aika hyvin paikkaansa niiltä osin, kun niitä on saatu. Käytämme tietolähteinä lähtökohtaisesti valtiovarainministeriö, kuntaministeriö, tilastokeskus, maakuntaliitto ja omat tiedot, eli ihan normaaleja, ihan samoja ennusteita, kun kaikki muutkin kunnat. Ja vaikkei se yhtään lohduta, on tietysti todettava, että tilanne, niin kuin tuossa alku puheissa sanoin, niin myös ympäristökunnissa on erityisesti lapsiennusteiden suhteen, ne luvut on aikamoisia. Tämmöinen se todellisuus on. Tämä ei saa meitä myöskään lannistaa pyrkimästä siihen, että lapsiperheitä tänne saamme, mutta kuten joku takarivistä sanoi laskeneensa, että jos tietyillä parametreilla saadaan vaikka se 500 000, niin tässä kokonaisuudessa sillä on jo iso merkitys, mutta se vain suhteuttaa sitä, mikä on tämän haasteen koko luokka.

- Karkkilalainen ollut 30-vuotta, ollut töissä Haukkamäen koulussa ja allekirjoitan kaikkea hyvää mitä täällä sanotaan siitä pienestä yhteisöstä, turvallisista kouluista, lähellä olevista palveluista ja se on yksi semmoinen syy, miksi mekin täällä olemme näin pitkään viihdytty. Mutta minun kommentti liittyy vähän niin kuin yleisemmälle tasolle sillä tavalla, että minä satuin lukemaan eilen sellaisen uutisen Jyväskylästä, jossa Jyväskylä oli saanut tällaisen demokratia palkinnon syystä, että siellä oli säästöjä edessä ja Jyväskylä oli järjestänyt tällaisen asukaspaneelin ja sitouttanut sen aika tiiviisti tuohon päätöksen tekoon ja tämä oli sen palkinnon aihe. Siellä oli tällaiset raamit, mitä minä kuulen tässäkin tilanteessa, että sitä rahaa ei ole tarpeeksi, ihmiset haluaa, että kaikki palvelut säilyy sellaisena, kun ne on ja siellä Jyväskylässä oli sanottu näin kaupungin puolesta, että niitä säästöjä ei voida pienentää, mutta me voidaan tehdä muutoksia sen raamin sisällä, jos teiltä tulee ehdotuksia siihen. Mulla ei ole mitään muuta omaa tässä pelissä, kun työpaikka, mutta se mitä minä haluaisin nähdä, on että näissä prosesseissa jotenkin onnistuttaisiin luomaan jotain uutta ja keskustelua ja kuuntelua. Mitä minä tässä tilaisuudessa olen jonkun verran kuullut.

- Valtuuston puheenjohtaja: Haluaisin tässä vaiheessa rohkaista kaikkia, että vastatkaa kyselyihin, myöskin valtuutetuille on tullut suoraan sähköposteja ja yhteydenottoja ja minun mielestä ne on oikein hyviä. Me haluamme kaikki mahdolliset mielipiteet, joita teillä on päätöksen pohjaksi, jotta sitten aikanaan meidän valtuusto, 31 valtuutettua, tekee lopullisen päätöksen. Ja kiitän kaikkia osallistumisesta tähän aktiiviseen keskusteluun.
- Lopussa sivistysjohtaja kiitti kaikkia osallistumisesta ja asiallisesta keskustelusta, vaikka olemme vaikeiden ja tunteita herättävien asioiden äärellä. Erityiskiitos siitä.
- Lopussa myös kaupunginjohtaja kiitti ja oli iloinen kaikista kommenteista ja erityisesti rakentavasta ilmapiiristä. Uskon, että se on se voimavara, millä menemme myös vaikeiden aikojen läpi.